

Mūsu dažādība ir mūsu bagātība

Drīz noslēgsies kārtējais plānošanas periods, ko LEADER ieviešanā iezīmē daudz labi īstenotu ieceru, kas pakāpeniski maina un sakārto dzīvi savā teritorijā. – *Latvijas lauki ir lieliska vieta, kur dzīvot, strādāt un viesoties!* – tik iedvesmojošu moto sev izvēlējusies biedrība Latvijas Lauku forums (LLF). Kā zināms, tā rūpējas par vietējo rīcības grupu (VRG) stratēģijām, apvieno lauku nevalstiskās organizācijas, pārstāv tās dažādās vietējās un starptautiskās institūcijās. Gadu gaitā ciešāka kļuvis arī LLF un Jūrkantes sadarbība. Saņemtas konsultācijas, palīdzība mācību organizēšanā un pieredzes apguvē, aktīviem projektu ieviešanai kļuvusi pieejama daļa starptautiskās konferencēs, radusies iespēja iepazīt arī Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu biedrības.

Latvijas Lauku foruma izpilddirektore Anita Seļicka uzskata, ka Jūrkante veiksmīgi īsteno savus mērķus

risma, zivju kulinārie un citi projekti. Tie izradījās vērtīgs rīks, kā iekustināt iedzīvotājus un uzņēmējus un savest viņus kopā. Būtiski, ka radās arvien interesantākas iniciatīvas. A. Seļicka teic, ka nākamajā periodā akcents būs arī uz vidējiem ciematiem, bioekonomiku, zaļo dzīvesveidu. LLF un tāpat VRG būs jāskaidro šie termini, jāpēta citu ES dalībvalstu prakse un jādomā, ko mainīt saviem spēkiem. Vēl viņa spriež, ka jāmazina birokrācija. – *Tikpat būtiski kā īstenot idejas, ir atbalstīt cilvēkus, lai viņi, saskaroties ar birokrātiju, tomēr spēj savu ideju īstenot. Lai nemet plinti krīmos!* – dedzīgi saka A. Seļicka. Viņa norāda, ka vienkāršotās izmaksas nepieciešamas visām pusēm – LAD, VRG un projektu īstenotājiem, samazinot birokrātisko slogu un padarot efektīvāku LEADER pieejas īstenošanu. Plānots, ka vienreizējā izmaksa būs jauniešu iniciatīvām un jaunajiem uzņēmējiem un ka vienkāršošanas procedūras ievieš VRG administrēšanas un aktivitizēšanas procesos. Tas mazinās papīriem veltāmo laiku.

Pierādīja spēju uzņemties lielu atbildību

Atskatoties uz aizējošo darba cēlienu, LLF izpilddirektore Anita Seļicka uzsver divas būtiskas izmaiņas. Vismaz puse no iedalītā finansējuma bija jāpieskir ekonomikas veicināšanai – uzņēmējdarbības projektiem. – *Tas bija kaut kas jauns!* – secina izpilddirektore. Pirmo reizi varēja atbalstīt pretendentus, kam gada apgrozījums bija līdz 70 000, atvēlot pat līdz 100 000 eiro. Atbalsta intensitāte arī bija ļoti augsta – līdz 70%. Tas radīja ārkārtīgi lielu interesi rakstīt un īstenot projektus. – *Vietējām rīcības grupām šis bija liels izaicinājums. Radās jauni sadarbības partneri – projektu iesniedzēji, palielinājās konkurence. Man ir gandarījums, ka tas parādīja rīcības grupu, tai skaitā arī «Jūrkantes», spēju strādāt ar lielu interešu skaitu un daudz vairāk projektiem, no tiem izvērtēt un atlasīt labākos. Jo vairāk pretendentu uz ierobežotu finansējumu, jo lielāku kapacitāti tas prasīja no fondu administrētāja,* – viņa saka.

uzņēmējiem, – spriež A. Seļicka. Viņa uzsver, ka VRG vadītāji kļuva arī par amatpersonām, jo, izvērtējot projektu atbilstību vietējās attīstības stratēģijai, viņiem bija jāizdod administratīvie akti – lēmumi. Tas palielināja atbildību. Lielās konkurences dēļ radās pārsūdzības, notika pat tiesvedības. Jūrkante pārskatīja un mainīja stratēģiju, nosakot, kādas ir VRG funkcijas, kas pieņem lēmumus, kurš izskata pārsūdzības. Biedrību spēja profesionāli risināt tādas situācijas un projektu iesniedzēju rezultāti, kas devuši ieguldījumu lauku teritoriju attīstībā, LLF vadību motivēja cīnīties par lielāku LEADER finansējumu nākotnei, ietvertot arī jaunus atbalsta veidus. Iepriekš bija atvēlēti 5% no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansējuma, bet nākamajā periodā plāno 10%.

des telpu ierīkošana. Varbūt jāplāno lauku kultūras un dabas objektu sakārtošana, tādā veidā, lai uzņēmējs grib un var īstenot arī savu ieceru, radot jaunas darbavietas, piesaistot iedzīvotājus. Jāveido fons tūrisma, pakalpojumu sniegšanai, bet katrā vietā ir citādi, – skaidro sarunbiedre. No kopējā finansējuma nākotnē 20% plānots iedalīt atbalstam zaļā iepirkuma nodrošināšanai, bet atlikušās proporcijas atkal būs 40% – ekonomikai, tikpat sabiedriskā labuma projektiem.

LLF izpilddirektore spriež, ka biedrība Jūrkante spēš savienot vietējās vajadzības savā stratēģijā, rada tai kritērijus un, strādājot ar iedzīvotājiem, faktiski kļuvusi par efektīvu ES finansējuma apguves modeli.

Rosina jau domāt, ko vajadzēs nākotnē

Visticamāk, ka komercdarbības projektiem arī nākotnē finansējums būs līdzīgi plānots. Atbalstu atkal saņems ekonomiskās aktivitātes un to stiprināšanas iniciatīvas. – *Ekonomika, īpaši lauku teritorijās, nevar rasties tukšā vietā. Tā jāstimulē, sekmējot iedzīvotāju aktivitāti. Jāsniedz viņiem tāds sociālais atbalsts, kas pēc tam sekmē jaunu uzņēmumu rašanos. Tāds piemērs ir kopra-*

zaļais iepirkums būs LEADER jaunums, tāpēc jau laikus var apsvērt vietējās vajadzības un padomāt, kā tās iezīmēt nākamajā stratēģijā. Jāparedz savu mazo vai vidējo ražotāju spēja ne tikai izdzīvot, bet arī pelnīt, pievienot vērtību produktiem un tos nogādāt līdz skolām, slimnīcām, pensionātiem, kam zaļais iepirkums ir domāts.

Jautāta, kas gandarījis, A. Seļicka uzsver nacionālā un starptautiskā līmeņa sadarbības projektus. Tie sekmēja inovāciju, uzņēmējdarbību, pārnovadu sadarbību. Arī Jūrkantei bija gan mājražotāju, gan velotū-

VRG arī bija jāpalīdz un jāatbalsta savi uzņēmēji grūtās situācijās. Komercdarbības projektos kā priekšfinansējums pilnā apmērā bija jāiegulda privātie līdzekļi. Nereti radās sarežģījumi. Tikai tad, kad maksājuma uzdevums bija īstenots, Lauku atbalsta dienests (LAD) ieskaitīja piešķirto naudu. – *Mūsu cilvēki pierādīja, ka spēš būt ne tikai mazu kopienu nelielu aktivitāšu stimulētāji, bet arī nopietns mentors, konsultants un atbalstītājs savas teritorijas*

Nominēts LEADER dižprojektam

Kuivižu motelis – objekts ar pievienoto vērtību

Pērnā septembrī pasaules ceļa – *Via Baltica* – malā durvis vēra Kuivižkrogs. Tā saimnieks, SIA *Eniss* īpašnieks Atis Jirgensons stāsta, ka šis objekts sabiedrībai ir acīmredzamākais, bet tas ir tikai pievienotā vērtība LEADER atbalstītajam projektam par tūrisma moteļa izbūvi. Motelim vieta izvēlēta savulaik iegādāto garāžu kompleksa vidū, un Lauku atbalsta dienesta (LAD) pārstāvji ieteikuši, ka labi būtu sakārtot visu šo objektu. Atim un viņa kundzei Ingridai nekādu iebildumu pret ieteikumu nav bijis. Par krodziņa izveidi domas jau rosījušās gadus piecus, tā nu *Kuivižkrogs* tapa vienā moteļa galā, bet otrā – biroja telpas, tiek sniegta auto tehniskās apkopes un remonta pakalpojums.

– *Šis projekts mums nāca kaut kā viegli. Varbūt tāpēc, ka to darījām paši sev. Tas ir mūsu pensijas fonds,* – smeļ Atis, un šķiet, ka abi Jirgensoni kaut kā viegli prot baidīt arī izdarīt augļus. Darbu krodziņš un motelis sāka nevis karstākajā tūrisma sezonā, bet rudenī, lai neizdarītu kādas kļūmes un apjaustu viņu pakalpojuma vajadzīgumu.

Ingrīda un Atis Jirgensoni pašu mājīgajā Kuivižkrogā

Nupat no 17. februāra līdz 7. martam abi bija slēgti – saimnieki devās atpūtā, darbiniekiem piešķīra atvaļinājumu, apmeklētāji. Savukārt krodziņa iecienītās ģimenes ar bērniem. Ir pat mazajiem speciāli iekārtots stūrītis. Nāc vietējie, brauc ļaudis no Alojās, Limbažiem. Tiek rīkoti arī nelieli banketi. Par sava krodziņa vizītkarti Ingrīda uzskata garšīgu ēdienu.

Moteļa izbūve bija otrais Jirgensonu projekts, kam līdzējis LEADER. Pirms tam turpat blakus tapa skatu tornis, kas pietur braucējus pa *Via Baltica*. Atim prieks, ka otrā projekta laikā dokumentāciju varēs kārtot elektroniskā sistēmā – tas bijis viegli un vienkārši.

jo šis laiks ceļotājiem Latvijā nav tas labākais. Sarunbiedrē lēš, ka intensīvāks darbs sāksies ar aprīli. Atis stāsta, ka uz to laiku jau rezervētas vietas motelī, bet saprotams, ka vēl jo vairāk vasarā, īpaši jūlijā. Starp klientiem ir ceļotāji un dažādu pasākumu

Kopējās projekta izmaksas 70 468,88 eiro, t.sk. 49 328,22 – EJZF finansējums

Konkursam Sējējs 2019 nominācijā Gada LEADER projekts vietējā rīcības grupā

par jaunu produktu vai pakalpojumu radīšanu, esošo attīstīšanu un to realizēšanu tirgū, kā arī kvalitatīvu darba apstākļu radīšanu biedrība Jūrkante bija pieteikusi Vilķenes z.s. *Kronīši*.

Kronīšu saimniece Antra Sirmā kopā ar populāro pavāru Mārtiņu Sirmo Sējēja komisijai demonstrē zemnieku saimniecībā tapušos gardumus

Biedrība Jūrkante SIA *Eniss* veikumu *Tūrisma moteļa izbūve* pieteica LEADER dižprojekta titulumam. – *Jirgensoni no degradētas teritorijas radīja dabai un cilvēkiem patīkamu un nodērošu vidi,* – biedrības valdes priekšsēdētāja Dzintra Eizenberga min iemeslu šādai rīcībai. Dižprojektu vērtētāji SIA *Eniss* piešķirūši pateicības rakstu par aktīvu iesaisti vietējās teritorijas attīstības veicināšanā.

Mājražotājiem Baumaņiem divas ļoti mīļās ierīces

Kopš pagājušās vasaras Liepupes pagasta *Norkalnos* mājražotāji Aiga un Normunds Baumaņi izmanto divas vērtīgas lietas, kas atvieglo darbu un ir ļāvušas paplašināt sortimentu. Ražošanas telpā, kur top dāržu konservi un zivju kulinārija, ir moderns, ērts produktu uzglabājamais divduru skapis ar regulējamu temperatūru un vēl gāzes plīts ar ietilpīgu elektrisko cepeškrāsni. Pirmo reizi liepupieši sadūšojās izmēģināt veiksmi projektā un abām tik vajadzīgajām virtuves ierīcēm arī ieguva atbalstu no Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda. Lauku atbalsta dienestā vērtētāji gan samazināja atbalsta intensitāti no 70 uz 50% no kopējās summas. Viņiem bija liesas, ka iecere ir pārāk vienkārša. Normunds gan teic, ka radošums sekoja pēc tam, kad abas iekārtas bija nopirkas un uzstādītas. Sieva (Aigai ir pārtikas tehnoloģes izglītība) tūdaļ

Liepupietis Normunds Baumanis vienmēr ar prieku ver produktu skapja durvis

izstrādāja divus jaunus produktus – zivju kroketes želejā ar kurkumu un kroketes burkānos un sīpolos. Tie ir garšīgi, tādēļ abi Skultes tirgū ātri kļuva pieprasīti. Visticamāk, radīsies arī vēl citas idejas, jo iespējas ir plašākas un ietaupās laiks.

Kopējās projekta izmaksas 2724,92 eiro, t.sk. 1362,45 – EJZF finansējums

Normundam vairāk iznāk virināt lielā produktu skapja durvis. Iepriekš karstā laikā uzglabāt zivju produktus bija sarežģīti un riskanti. Tika pat ierobežota to gatavošana, bet tagad tādu raīžu

vairs nav. Skapī pietiek vietas arī dāržu konserviem, tāpat nožāvētām zivīm. – *Es šo skapi joprojām veru ar kļušu prieku. Mums ir aiztaupītas lielas pūles un par projektu ir patiešs gandarījums. Paldies «Jūrkantei»!* – saka Normundu saimnieks. Viņš spriež, ka no savas peļņas noteikti nevarētu reizē nopirkt abas vajadzīgās ierīces. Fonda finansējums ir veicinājis viņu uzņēmējdarbības attīstību. Patlaban mājražotāju sortimentā ir gandrīz 30 produktu.

Jauni mūzikas instrumenti uzlabo *Enkura* skanējumu

Kopējās projekta izmaksas 19 777 eiro, t.sk. 17 799,30 – ELFLA finansējums

Pūtēju orķestra *Enkurs* diriģents Vitālijs Bogdanovičs (no kreisās), Klāvs Borzdins un projekta rakstītāja, kolektīva dalībniece Ilze Saklaure pie jauniegūtajiem mūzikas instrumentiem

Biedrība *Mēs-sabiedrībai* īstenojusi projektu *Mūzikas instrumenti pūtēju orķestrim «Enkurs»*. Tie jau tiek likti lietā un noder ne vien šajā kolektīvā, bet arī Salacgrīvas mūzikas skolas audzēkņiem, jo abi cieši sadarbojas. Projektā iegādāti divi timpāni un tikpat tubu, trompete un surdīnes trompetēm, kornete, pikolo flauta, tenorsaksofons, basa bunga, kongas, bongas, vēja zvani, toņbloki un to aizsargkastītes kvalitatīvākai mūzikas instrumentu uzglabāšanai un transportēšanai.

Projekta rakstītāja un *Enkura* dalībniece Ilze Saklaure pastāstīja, ka līdz ar instrumentu papildinājumu orķestris kļuvis patstāvīgāks, tā skanējums ir daudzveidīgāks un kvalitatīvāks, kā arī nu radies potenciāls aktīvākai jaunu dalībnieku piesaistei. Daži jau pievienojušies. – «*Enkurā*» paš-

laik ir trīs tubisti, agrāk pirms skatēm šos instrumentus vajadzēja aizņemt citām mūzikas skolām. Tāpat iepriekš tika piesaistīti profesionāli mūziķi, kas aizpildīja šo ikdienā neesošo instrumentu grupu. Meitene, kura patlaban spēlē pikolo flautu, ir sajūsmā, – atzīst I. Saklaure. Viņa pieļauj, ka, teiksim, timpāni, kas nu ir viņiem, citās mūsdienu mūzikas skolās, visticamāk, nav. – *Līdz ar to tagad uzlabojas izglītības process – mazie bērni mūzikas skolā var apgūt šos un vēl citus instrumentus un ar šīm priekšzināšanām veiksmīgi papildināt orķestra rindas, –* piebilst projekta autore. Jau nākamajā *Jūrkantes* projektā *Enkurs*, iespējams, tiks pie iecerētajiem vēsturiskajiem ragiem, kādi savulaik bijuši katrā sevi cenošā orķestrī.

Projekts dod iespēju cilvēkiem sastapt zirgus

Biedrība *Dūjas jātnieku skola* Liepupes pagastā pērnā gada nogalē tika pie mācību šķēršļu komplekta un jaunas piekabe zirgu pārvadāšanai. Skolas pārstāves Līga Vilne un Tina Runce teic, ka tas ir liels ieguvums. Šķēršļu komplektu viņas izmanto zirgu veiklības trenēšanai. Savukārt sava piekabe nepieciešama, lai tos varētu pārvadāt. Līga skaidro, ka piekabi irēt ir ļoti dārgi, turklāt tuvākajā apkārtnē nebūt nav daudz iespēju tādu palienēt.

Vasarā Līgas saimniecībā notiek jāšanas nodarbības bērniem. Viens no biedrības mērķiem ir ar zirgu klātbūtni iepriecināt cilvēkus, dot viņiem iespēju izbaudīt satikšanos ar šiem brīnišķīgajiem dzīvniekiem. Pērn jau apmeklēja

Kopējās projekta izmaksas 10 674,89 eiro, t.sk. 9607,39 – ELFLA finansējums

Tina Runce kopā ar Dempsiju, kura jaunajā kariatē atbraucusi ciemos pie limbažniekiem uz fotoizstādes *Ceļojums pa Latvijas robežu zirga mugurā* atklāšanu

veco ļaužu mītni *Sprīdīši*, devās uz bērnu SOS ciematu Valmierā. Šovasar jau ierasti piedalīsies arī Limbažu pilsētas svētku gājienā. Vai gan kādam ir šaubas, ka zirgos ir kaut kas ļoti īpašs! Lūk, tieši tāpēc satikšanās ar tiem cilvēkos rada vispozitīvākās emocijas. Tīnai un Līgai pērnvaras izdevās iedvesmot ļoti daudzus visā Latvijā, kad abas kopā ar zir-

giem Prīmu un Dempsiju augustā mēroja gandrīz 500 km pa Latvijas piekrasti. Šim piedzīvojumam sociālajos tīklos un medijos līdzī sekoja daudzi. Šovasar viņas plāno pievarēt nākamo posmu – 1368 km gar sauszemes robežu, lai būtu apceļojušas visu valsts robežu. Piekabe lieti noderēs, jo zirgus būs jānogādā gan sākumpunktā, gan pēc tam mājās.

Neaizmirstamie Salacgrīvas saulrietu un itāļu picas Salacas krastā

Kopējās projekta izmaksas 49 755,26 eiro, t.sk. 34 828,68 – ELFLA finansējums

Saimnieki ir pārliecināti, ka picas restorāns *ab initio* lieliski iederēsies Salacas krasta ainavā

Pavasārī Salacas krastā durvis vērs picas restorāns *ab initio*, kura ēka uzbūvēta par *LEADER* finansējumu. Restorāna saimniece Ilze Indriksone-Gromova ir pārliecināta, ka tas arhitektoniski būs cienīgs kaimiņš jaunajai Salacgrīvas jahtostas servisa ēkai. Turklāt viņas piedāvājums – labs ēdiens, ko papildinās īpaša Salacgrīvas piekrastes atmosfēra, būs interesants gan vietējiem,

gan viesiem. Ilze pati ir gardēde, tāpēc labi zina – lai baudītu izcili maltīti un noskaņu, ļaudis ir gatavi doties pat uz otru Latvijas malu. Un viņa apņēmies darīt visu, lai tā būtu.

Salacgrīvā piedāvās baudīt ļoti kvalitatīvu, autentisku itāļu picu, kas cepta, ievērojot senas tradīcijas. Saskaņā ar tām picas mīklu fermentē 48 stundas, maizīti cep 400 grādu temperatūrā ar ozola

malnu kurinātā krāsnī. Ideju lieliski prezentē arī nosaukums *ab initio* (tulks. no latīņu val. atpakaļ pie sākuma). Salacgrīvieta ir diplomēta uztura speciāliste. Savas zināšanas viņa iecerējusi ar laiku likt lietā, lai restorāna telpās rīkodu meistarklases, izglīto interesentus par veselīgu uzturu. Viņas uzņēmuma pienesums būs arī četras jaunas darbavietas, lai gan atrast profesionālus darbiniekus šobrīd ir izaicinājums.

– *To, ka veidošu savu restorānu, zināju jau sen,* – teic Ilze. Viņa gan atzīst, ka ceļš līdz tam nebija viegls. Projekts un līdzfinansējums bija zināms stimulējošs pārvarēt grūtības, kas radās celtniecības procesā. Uzņēmēja teic, ka izmaksas pārsniedza sākotnēji plānotās – ja vēlas zināmu kvalitāti, tad citādi nevar. Taču par iznākumu jaunā restorāna saimniece ir gandarīta un aicina visus nogaršot ēdienu un izbaudīt atmosfēru.

Viļķenes Dārziņi īsteno plānus tūrisma attīstībai

Kopējās projekta izmaksas 49 976,41 eiro, t.sk. 34 983,48 – ELFLA finansējums

Dārziņu saimniece Aiga Briede spriež – ja vien nebūtu aizlieguma putnu gripas dēļ tos turēt ārpus kūts, tie jau tagad varētu dzīvot savā kempingā un baudīt zaļumus

Zemnieku saimniecībā *Dārziņi* Viļķenes pagastā pērn īstenoja projektu par putnu mājas būvniecību. Tā ir glīta un prāva – 130 m² liela būve ar iespēju to apsildīt. Tiesa, aizvadītajā ziemā vajadzības to apsildīt nebija. Ja no februāra nebūtu aizlieguma putnu gripas draudu dēļ tības turēt ārpus kūts, *Dārziņu* vistas, iespējams, tagad dzīvotos savos aplokos un uzturētos projektā iegādātajās mājās. Tās ir pirkas, bet arī pašu uzlabotas, lai putniem un arī to apsaimniekotājiem iespējami ērtāk izmantojamas. Šobrīd *Dārziņos* uzturas aptuveni 100 putnu – vistas un gaiļi, kas izraudzīti ne vien no glītuma, jo saimniecība noteikusi mērķi attīstīt tūrismu, bet arī no radniecības viedokļa. Plānots, ka tur varētu nodarboties arī ar olu

inkubēšanu. Lai tūristiem interesantāk, saimniecības vajadzībām kādā audzētavā Limbažu pagastā vēl pieaug fazāni un pāvi. Iecerēts arī gādāt dekoratīvos baložus, ar ko cilvēkiem tā patīk fotografēties.

Ar to *Dārziņos* vēl nedomā apstāties, jo plānots iegādāties arī trīs dambriežus. *LEADER* programā apstiprināts projekts par to pirkšanu un tiem vajadzīgās novietnes, žoga un apgaismojuma izbūvi, arī pirts atjaunošanu. *Dārziņu* saimniece Aiga Briede stāsta, ka nesen Limbažu novada pašvaldības būvvaldē apstiprināti būvniecības noteikumi. Tikš veikta cenu aptauja, lai saprastu, vai projektu vispār ekonomiski vērts īstenot. Lauku atbalsta dienesta solītais atbalsts ir konstants, kaut arī reālā situācija mainās.

Salacgrīvā ražos stikla šķiedras izstrādājumus

Kopējās projekta izmaksas
50 000 eiro, t.sk.
35 000 – ELFLA finansējums

Salacgrīvietis Jānis Bergs uzskata – lai veiksmīgi piesaistītu LEADER finansējumu uzņēmējdarbības attīstībai, jātic savai iecerai un jābūt pilnībā pārliecinātam par mērķi, ko vēlies sasniegt

Salacgrīva šogad kļuvusi par vienu uzņēmumu – SIA SB Fiber – bagātāka. Pilsētas pievārtē Jānis Bergs uzcēlis ēku, kurā iekārto stiklšķiedras izstrādājumu ražotni, tur ir arī biroja telpa un noliktava. Jānis atzīst, ka ceļš no ieceres līdz rezultātam nav bijis viegls. Tas prasīja gan vairāk laika, gan līdzekļu, nekā sākotnēji bija plānots.

Uzņēmējs nolēmis pievērsties stiklašķiedras izstrādājumu ražošanai, jo materiāls ir ļoti perspektīvs, tam ir nākotne un, viņaprāt, pieprasījums tikai augs. Šim kompozītmateriālam ir ļoti daudz labu, pat iekārojamu īpašību. Tas ir stingrs un izturīgs, bet viegls. Noturīgs pret dažādu dabas apstākļu un laika zoba iedarbību – nav jāuztraucas par koroziju un to, ka materiālu varētu izbalināt saule. Piedevām ražot no stiklšķiedras var ļoti daudz dažādu lietu, praktiski jebko. – Pirms uzsākt projektu, tika braukts pie citiem uzņēmējiem, skatīts, kā

notiek ražošana. Par darba trūkumu viņi nesūdzējās, – stāsta sarunbiedrs.

Jānim ir liela pieredze, īstenojot sabiedrisko projektus (to bijis tik daudz, ka pats vairs neskaita). Piemēram, viņa darba rezultāts ir sporta un atpūtas laukums pie Salacas. Ar uzņēmējdarbības iecerēm ir grūtāk, jo finansējumu saņemt tikai projekta noslēgumā. Vār teikt, ka spēja atrast finansējumu ir pirmais pārbaudījums uzņēmēja prasmēm iecerēto novest līdz galam. Nereti Jānim palīdzību projektu rakstīšanā lūdz arī citi. Gadās, ka viņi vēlas, lai pasaka priekšā ne tikai to, kā, bet arī – kādam mērķim piesaistīt naudu. Tā gan nav labākā pieeja. Pašam jābūt skaidrai idejai par to, ko vēlies sasniegt! Mērķis nevar būt finansējums. Ja nav dziļas intereses par jomu, kurā gatavojies strādāt, kur gan radīsies apņēmība iesākt pabeigt? – Jābūt ticībai un pārliecībai, ka tiešām to vēlies, – uzskata salacgrīvietis.

Salacā varēs baudīt dabu peldošās naktsmītnēs

Kopējās projekta izmaksas
49 900 eiro, t.sk.
34 930 – EJZF finansējums

Salacgrīvietim Selvīnam Novickim sajūta, kāpjot uz peldošo saunu klāja, ir ļoti laba. Viņš ir pārliecināts, ka to novērtēs arī atpūtnieki

Salacgrīvietis Selvīns Novickis (SIA Mundabit) nolēmis papildināt piedāvājumu tūristiem un atpūtniekiem ar divām jaunām naktsmītnēm. Tās izcelsies pārējo vidū ar to, ka peldēs Salacas ūdeņos. Īstenojot projektu, tapušas divas (6x6 un 8x7,5 m) mājiņas. Abās ir telpas gulēšanai, sauna, labierīcības, kā arī dabu varēs baudīt, sēžot uz terasēm, viena no kurām atrodas uz jumta.

Sākotnēji Selvīns apsvēra iespēju rīkoties vienkārši – pasūtīt gatavas pirtis. Taču šāds risinājums neatbilda viņa izauklētajai iecerai. Salacgrīvietis skaidro, ka tirgū piedāvāto konstrukciju izmēru nosaka transportēšanas iespējas. Tās nav pietiekami lielas nakšņošanai. Izvēlēties vienkār-

šāko risinājumu sirdsapziņa neļāva. Tālab visu projektēja no nulles, risināja virkni tehnisku jautājumu, piemēram, kā namiņus nolīmeņot, lai tie ūdenī nesvērtos uz vienu sānu. Uzņēmējs uzsver, ka iecere ir nodrošināt atpūtniekiem visas ērtības, jo mūsdienās cilvēku prasības šajā ziņā ir augstas. Mundabit piedāvās dzīvi dabā, neatsakoties no komforta. Pavarī pirms tūrisma sezonas sākuma būvēm pieslēgs elektrību un pievilks centralizēto kanalizāciju. Selvīns ir pārliecināts, ka interese par iespēju apmesties šajos namiņos būs. Arī tāpēc, ka vasaras sezonā Salacgrīvas novada tūrisma jomas uzņēmēji par klientu trūkumu nesūdzas. Turklāt Latvijā nav daudz līdzīgu piedāvājumu.

Iekārto atpūtas vietu sev, makšķerniekiem un laivotājiem

Pērnā vasara un rudens bija rosīgi Gundara Meldera īpašumā Kaniši Ainažu pagastā. Saimnieks īstenoja biedrības Jūrkanete atbalstīto projektu par atpūtas vietas labiekārtošanu Salacas krastā.

G. Melderis stāsta, ka viss šajā atpūtas vietā ierīkots no jauna. Iepriekš tur atradies tikai galds ar soliēm, kas gan savu laiku jau bija nokalpojuši. Labiekārtojot atpūtas vietu Kanišos, uzbūvēts jauns galds ar soliēm, ierīkota tualete, izveidota ugunsкура, tāpat telts vieta un atkritumu urnas, kā arī no koka izveidota noejā līdz šai teritorijai. Papildus uzstādīts arī informatīvs stends, kurā norādītas gan tuvākās atpūtas vietas upes krastā, gan minēts attālums līdz

Skats uz
Kanišu
atpūtas
vietu
Salacas
krastā

Salacgrīvai, kā arī aprakstīta daļa putnu, ko šai apkaimē iespējams ieraudzīt. Gundars ir gandarīts, ka nu ir par vienu sakoptu stūrīti vairāk.

Šo atpūtas vietu saimnieks ierīkojis ne vien makšķerniekiem un laivotājiem, bet arī personīgi izmantošanai. Pirmie copmaņi to jau iemēģinājuši, un atsauksmes ir pozitīvas. G. Melderis atzīst – iepriekš te nav bijis atkritumu urnas, tādēļ aiz atpūtniekiem nācies

Kopējās projekta izmaksas
3085,50 eiro, t.sk.
2776,95 – ELFLA finansējums

Latitude: 57.863774
Longitude: 24.553838
Elevation: 18.67m
Accuracy: 4.9m
Time: 31-07-2019 13:23
Note: Kaniši

Svētciemietis papildina tehnikas un instrumentu klāstu

Kopējās projekta izmaksas
11 097 eiro, t.sk.
7767,90 – ELFLA finansējums

SIA JSB apsaimniekotājs īpašnieks Jānis Eizenbergs izrāda pērnvasar darbos jau iemēģināto zāles pļāvēju un citus darba instrumentus

Svētciemietis Jānis Eizenbergs uzņēmējdarbību apsaimniekošanas jomā uzsāka pirms gadiem astoņiem kā individuālais komersants, bet pērn reģistrēja SIA JSB apsaimniekotājs. Pa šo laiku viņš pamazām ir papildinājis darbam

nepieciešamās tehnikas un instrumentu klāstu. Kā sēklas nauda tam labi kalpoja pašvaldības atbalsts jauniešu projektu konkursā, ir ņemts kredīts, bet pērn pirmoreiz tikts arī pie LEADER atbalsta. Pērnvasar iegādāts zāles pļā-

vējs – mazākais no trim viņam piederošajiem. Jānis to vērtē kā ļoti nodroģīgu nelielām teritorijām, kā arī vietām, kur nevar piekļūt ar lielāku tehniku. Parasti uz objektiem dodoties divi – gan prāvākais, gan mazais pļāvējs. Vēl iegādāti vairāki projektā nopirktajam akumulatoram pieslēdzami dārza instrumenti – trimmeris, dzīvžoga šķēres un teleskopiskais zāģis. Pats piepircis pūtēju, ar bankas palīdzību minitraktoru, ar ko ziemā var tīrīt ietves, bet vasarā applaut lielākas teritorijas.

Viss lieti noder, lai sniegtu teritorijas apsaimniekošanas pakalpojumus Salacgrīvas novadā. Līgums noslēgts par darbu Ainažos, Zvejnieku parkā, Svētcīemā, Liepupē un Tūjā. Kā apakšuzņēmējs JSB apsaimniekotājs strādā arī Salacgrīvā. Tāpat tiek pildīti privāto pasūtījumi. Jānis par darba trūkumu nevar sūdzēties, būtu tikai iespēja piesaistīt vairāk atbildīgu strādnieku. Tehnika tomēr nav nekāda lētā.

Viļķenes kultūras namam jauni krēsli un virtuves aprīkojums

Viļķenes kultūras nams ticis pie inventāra papildinājuma. Tas bija iespējams, jo atbalstu guva iestādes līdzšinējās vadītājas Vinetas Kalniņas Lauku atbalsta dienestā iesniegtais un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansētais projekts. Viens no lielākajiem ieguvumiem ir 200 jauni krēsli. Pirmoreiz tos plašāka publika iemēģināja tradicionālajā Lielajā ballē un pēc tam vēl vairākos citos pasākumos, kas rīkoti kultūras namā. Iepriekšējie krēsli – no dermatīna, ar dzelzs rāmjiem, sastiprināti kopā pa četri – bija pavisam nokalpojuši un aizņēma daudz vietas. Tāpēc iedzīvotāji ir sajūsmā par jaunajam un ērtajām sēžammēbelēm, kuras, ja neizmanto, var sakraut citu virs citās.

Vēl projektā iegūts virtuves aprīkojums – ledusskapis, elektriskā plīts ar cepeškrānsi un keramisko virsmu, trauku un veļas mazgājamā mašīna, tvaika nosūcējs un mikroviļņu krāsns. – Jau sen vēlējamies, lai izre-

Kopējās projekta izmaksas
6767 eiro, t.sk.
6090,30 – ELFLA finansējums

Jaunos krēslus iemēģina Viļķenes pagasta pārvaldniece Baiba Eglīte (no kreisās), ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārzinis Guntars Dalbiņš un sociālā darbiniece Marita Kauliņa

montētajā telpā pie kultūras nama mazās zāles mums būtu arī šāda mūsdienīgi aprīkota virtuve. Tā noderēs gan pašiem savos sarīkojumos, gan tiem, kuri vēlēties nomāt kultūras nama telpas, – sacīja Viļķenes pagasta pārval-

des vadītāja Baiba Eglīte. Pa šo laiku minētais aprīkojums tiek aktīvi izmantots. Tas noder, piemēram, tiem, kuri kultūras nama telpas ir vēlēti bēru mielastam. Tāpat pašu sarīkojumos vairs nevajag lietot vienreizējās krūzītes.

Jūrkante vienā solī ar sadarbības partneriem

Jūrkante turpina sadarboties ar jūras piekrastes biedrībām un vietējās rīcības grupām (VRG), iesaistoties kopējos projektos. Divi no tiem noslēdzās pagājušajā vasarā, bet priekšā vēl ir plašs darba lauks. VRG ir iesaistījusies sešos kopprojektos, tostarp vienā starptautiskā, un trijos uzņēmumus vadošo lomu. *Jūrkantes* valdes priekšsēdētāja Dzintra Eizenberga atzīst, ka apjoms ir milzīgs.

Pagājušās vasaras raža

Jau vasarā noslēdzās Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda atbalstīts projekts, kurā sadarbības partneri sagatavoja jūras aļģu sanesumu izvērtēšanas un apsaimniekošanas plānu piekrastei. Vadību projektā uzņēmās Engures biedrība *Partnerība laukiem un jūrai*, sadarbojoties ar rīcības grupām Carnikavas, Dundagas, Liepājas, Salacgrīvas, Saulkrastu un Talsu novadā. Plānu izstrādāja biedrība *Baltijas krasti*, aptverot visu valsts piekrasti un iesaistot darbā 10 dažādu jomu ekspertu komandu. Projekts ir prezentēts un tā devums ir praktiski izmantojams dokumentu saimnieciskās un dabas aizsardzības interesēs, kas paredzēts plašam lokam – iedzīvotājiem, pašvaldībām, uzņēmējiem un atbildīgajām institūcijām.

– Ja izdosies rast papildu finansējumu, paveikto iecerēts turpināt līdz pirmajam gala produktam, kas varētu būt kosmētisks, ārstniecisks vai lauksaimniecībā izmantojams. Bioloģiskā mēslojuma ražošanā no aļģēm Latvijā jau ir iestrādes, kas pierāda, ka pārstrādē var iegūt kāliju, slāpekli un fosforu bagātīgi saturošu mēslojumu, – stāsta Dz. Eizenberga. Tiesa, vietējie piekrastnieki lēš, ka aļģu biznes varētu būt visai nepastāvīgs. Pētnieki gan konstatējuši, ka piekrastē to ir gana. Tomēr ļaudis teic, ka ne vienmēr. Aļģu daudzums atkarīgs no dabas labvēlības un jūras dāsnuma.

Pavasārī ar bukleta izdošanu un fotoalbumu beidzās sadarbība ar vadošo partneri – biedrību *Brasla* – projektā *Salaca – Latvijas pērle no Burtnieka līdz jūrai*. Idejas rosinātāja bija Staiceles fotobiedrība *Laiks* un tās priekšsēdētājs Ainārs Bērziņš. Ierosmi atbalstīja arī Salacgrīvas fotogrāfi un viņu līdere Ilga Tiesnese. Projekts guva plašu atsaucību. Notika semināri, plenēri, laivojot pa Salacu, un fotosesijas. Dalībnieki atzīst, ka ieguvums ir ne tikai albums ar gandrīz 200 vairāku desmitu autoru darbiem, bet arī satiktie cilvēki, nodibinātie kontakti un fotografēšanas prasmju pilnveidošana.

Augustā ar diviem videomateriāliem,

ko veidoja Talsu reģionālā televīzija un kas ir aplūkojami arī *Jūrkantes* mājaslapā, noslēdzās projekts *Ēdīsim Latvijas zivis*. Tajā, lai iepazīstinātu jauniešus ar zivsaimniecību Latvijā, zivju pārstrādi un iegūto produktu nozīmi ikdienas uzturā, iesaistījās vairākas VRG – Dundagas *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija*, kas uzņēma vadību, engurieši un *Jūrkante*. Projektā katra biedrība darbojās savā teritorijā, bet notika arī trīs nometnes – Mazirbē, Engurē un Liepupes pagasta *Vecmuižā*. Tajās bija iesaistīti visu trīs novadu skolu jaunieši. Mūsupusē *Jūrkante* rīkoja piecas aktivitātes kopā ar vietējiem zvejniekiem un uzņēmējiem, ko nofilmējis arī fotogrāfs Kārlis Miksons.

Zvejnieku stāsti un darbošanās ar 3D skeneri

Pilnā sparā rit aktivitātes Vidzemes piekrastes zvejas tradīciju un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā, kurās *Jūrkante* darbojas kā vadošais partneris kopā ar Carnikavas partnerību *Jūras zeme* jeb kādreizējo *Sernikon*. Šajā projektā top arī mājaslapa, kas nāks klajā maijā. Aktivitātes iesaistījis Dzintris Kolāts, kurš apkopo 20 piekrastes zvejnieku stāstus. Viņš arī vada programmā iekļautās sešas praktiskās ārpusskolas nodarbības skolēniem – trīs Salacgrīvas novada, pārējās Zvejniekciema, Saulkrastu un Carnikavas bērniem. Pagājušajā pavasarī ainažnieki jau viesojās pie Kuivižu zvejnieka Andra Skujas un tikās ar tālbraucēju kapteini Mārci Skuju, klausījās stāstus un kopā gatavoja zivju zupu. Liepupieši devās uz Carnikavas novadpētniecības centru, kur arī notika tikšanās ar jūras vīriem. Muzejā skolēni iepazīna seno zvejnieku amatu un mācījās siet jūrnieku mezglus. Šajā nodarbībā piedalījās arī Carnikavas pamatskolas bērni. Pārējiem nodarbības notiks aprīlī un maijā. Projektā ir iekļauta arī moderno tehnoloģiju izmantošana, ar 3D skeneri veidojot digitālo krātuvi tūrismam un muzejiem. Paredzēts skenēt 11 piekrastes objektu, tostarp Ainažu molu, nēģu taci, Veczemju klintis, Skultes ostu u.c. Projektu plānots noslēgt līdz oktobra beigām.

Mājražošanas jaunrades projektā saldumu gatavošanas prasmes apgūst salacgrīvietes Līga Siliņa (no kreisās) un Inese Koluškina

Zivju garšošanas projekta *Ēdīsim Latvijas zivis* noslēguma pasākumā Ainažos

Mājražotāji un jaunieši jaunradē

Patlaban *Jūrkante* kā vadošā dalībnice sadarbojas ar Vidzemes lauku partnerību *Brasla*, biedrību *Cēsu rajona lauku partnerība* un smilteniešu biedrību *Abuls* īsteno vērienīgu mājražošanas jaunrades projektu, kas noslēgsies nākamgad. Tur auditorija ir gan mājražotāji, kuri jau sākuši apgūt darbu tirgu, gan tie, kas vēl grasās to darīt. Programmā iekļauti četri semināri un tikpat nometņu jauniešiem vecumā no 12 līdz 16 gadiem. Darbošanos pērn aprīļa nogalē atklāja seminārs Bīriņu pilī. Rudenī nodarbība notika Skultē, šogad februārī – Smiltene. Pēdējais seminārs plānots rudenī. – Mēs iesaistām zinošus lektoros un arī meklējam cilvēkus, kuri var dalīties pieredzē, kā sākt savu biznesu ar nelieliem kapitālieguldījumiem un sasniegt labus rezultātus, – uzsver *Jūrkantes* valdes priekšsēdētāja. Ņemot vērā pozitīvo pieredzi skolēnu nometņu rīkošanā un dalībnieku labās atsauksmes, sadarbības projekts aptver arī četras šādas aktivitātes. Viena februārī notika Smiltene, kurp devās Pāles skolas audzēkņi, un šogad būs vēl divas – Cēsu un Limbažu pusē. Dz. Eizenberga skaidro, ka nometnēs darbošanās sasauca ar semināru tematiku. – *Jaunieši iepazīst mājražošanas pamatprincipus no interesanta iesaiņojuma izveidošanas līdz produkta palaišanai tirgū un, protams, arī vairāku izstrādājumu tapšanas procesu. Viņi izzina ceļu no grauda līdz maizei, no piena līdz sieram, no augļiem un ogām līdz sulām un sukādēm.*

Starptautiskais projekts finiša taisnē

Tuvu finišam pašlaik ir starptautiskais projekts, kurā vadošā ir Ādažu biedrība *Gaujas partnerība*, darbojas *Jūrkante*, divas nevalstiskās organizācijas no Polijas un viena no Horvātijas. Auditorija ir cilvēki, kuri darbojas tūrismā – pieredzējušie, iesācēji un tie, kuri pagaidām vēl tikai pēta šo nišu, kā arī kultūras darbinieki. Projekta iznākumā dienas gaismu ieraudzīs buklets *Labās prakses kodekss* ar novatoriskām idejām un piemēriem, kā tūrismu attīstīt uz vietējā kultūras mantojuma bāzes. To, apkopojot projektā gūtās atziņas, veido polji. Dalībnieki apmainījās pieredzē semināros Ādažos un Salacgrīvā, kā arī devās uz Poliju un Horvātiju. Vēlākās sarunās, izvērtējot guvumu projektā, mūsupusē tūrisma

pakalpojumu sniedzēji atzina, ka semināri ritējuši atraktīvi un uzzināts daudz jauna, nodēriņa. Taču par vērtīgāko viņi atzina secinājumu, ka latviešiem jāmācās ar sevi lepoties. Semināros vēroti labi piemēri, kā piedāvājumam atrast un veidot savu stāstu un to pasniegt. Viņi uzskata, ka Latvijā, tostarp mūsupusē, ir gana daudz saistošāku tūrisma iespēju, bet kā tās atraktīvi piedāvāt, to var pamācīties no poljiem.

Uz starta līnijas zaļie veloceliņi

Svaigs sākums ir starpterritoriālās sadarbības projektam *Zaļais veloceļš – uzņēmēju aktivizēšanas iespēja*. Šajā projektā darbojas piecas vietējās rīcības grupas. Vadošā loma ir *Jūrkantei*. – *Projekts saistīts ar vecās dzelzceļa līnijas piemērošanu velotūrismam. Taču mērķis nav tikai ceļiņā sakārtošana. Mēs vēlamies parādīt cilvēkiem, kuri dzīvo tuvumā, iespējas veidot pakalpojumus ritenbraucējiem un nūjotājiem, attīstot atbilstošu infrastruktūru, un arī nopelnīt. Protams, pašiem ar savām idejām ir jāpanāk, ka tūrists ir ieinteresēts nokāpt no divriteņa un iegriezties viņu sētās, – bilst Dz. Eizenberga. Viņa prāto, ka tā var būt atpūtas vietas iekārtošana, tējas, kafijas, ūdens vai citu atspirdzinošu dzērienu un lauku našķu piedāvāšana, varbūt arī mājdzīvnieku aplūkošana u.tml. Iespēju daudz. Pagaidām gan notikusi tikai viena nodarbība pērn oktobrī, kad apsekots vecā dzelzceļa posms Mežkadaga–Pāle. Tur vietumis izzāģēti braukšanai traucējošie koki, izplānotas vietas soliņiem un informācijas stendiem. Projektā paredzēts sakārtot sešus vecā dzelzceļa posmus un izskatīt iespējas attīstīt atbilstošu infrastruktūru.*

Ar cerību uz izdošanos

Apstiprināšanai *Jūrkante* iesniegusi kopdarbošanās projektu ar igauņiem – Pērnavas Līvi (Līvi) līča un Hiju (Hiiu) pilsētas zvejniecības asociācijām. Tajā iecerēts apzināt zivju ēdienu gatavošanas receptes vietējā piekrastē un izdot tās brošūrā. *Jūrkantes* valdes priekšsēdētāja lēš, ka šajā procesā varbūt rodas arī inovatīvas idejas tūristu piesaistīšanā piekrastei, piemēram, iespēja nobaudīt pēc sentēvu metodes uz ogleņiem ceptas reņģes avīzē u.c. Projekts, protams, paredz arī iepazīt kaimiņu igauņu pieredzi zivju kulīnārijas mantojuma apzināšanā – senas, vietējo iedzīvotāju šodienas receptes un šefpavāru sasniegumus. Programmā iekļauta arī pavāru maču sarīkošana Reņģēdāju festivālā Salacgrīvā un divu līdzīgu pasākumu apmeklēšana Igaunijā. Projekts *Baltijas jūras valstu zvejniecības kultūras un kulīnārais mantojums* pašlaik ir uz starta līnijas, un *jūrkantieši* cer uz izdošanos.